

ten over de
s dan bezig
ok aan ver-

uikt om de
ie gehouden
het bijzon-
volkenbond
t minst ook,
volutionaire
weg is af-

ook al een
e niet deug-
beginselen
esultaat aan,
ijken.

or een voor-
n, niet het

en heel uit-
dr Van de
„Klaroen”,
allerlei be-
of. Vlasscher
te gebrui-
u. Als prof.
n, dan was
eek hij nog

er de eerste
in de Twee-

heel klein
was stellig
partijen na-
te trachten
te keren. De
zat er een-

en het voor
naken, haar
alles onder
perping van
k elders de

ten en de libe-
land zó, dat

wil bepalen,
l, die allicht
nen; en, als
n van hon-
i zullen de
i toe trach-
i dan allicht
reeds verte-
ouding van

tembus dan
ie vergeten,
ermoed van
i- en verte-
werden uit-

n heel klein
erkrigen en
eeds kamer
er reeds op
de, met de
men, woor-
je zegt: on-
i komt bin-
ar het ver-
st la mort:
od.

tembus lag
ur aan het
om de ver-

n zich nog
beuren zal.
niet.
ezig waren
ontdekken.
den zij, ge-
ook kunnen
uden lopen.
lerlijk voor-

nderd jaar
mocratie in
t in de toe-
aan tussen

ruit te zien.
tijd van in
ie ook haar
hem voor,

dat de avond de morgen wel eens weersprak. En hij erkende ook graag zijn ongelijk, als men er hem iets wat ondeugend aan herinnerde.

Maar nu dr Van de Laar.
Het ging in de nieuwe kamer over de aansluiting bij de Volkenbond. De geestdrift was ten onzent niet groot en de debatten waren wel wat droog en zelfs, wat thans meer voorkomt, vervelend. Men durfde hier echter niet te weigeren, hoezeer toen Amerika niet meedeelde. Want de Amerikaanse dollar speelde toen nog niet de rol van vandaag.

Dr van de Laar moest van de Volkenbond niet veel hebben, omdat hij van veel meer gewicht achtte, dat de West-Europese staten zich bijeen gingen voegen in krachtige federatie tegen het gevaar, dat van uit Rusland dreigde.

Daar zou, zo zei hij, het toch toe moeten komen. Misschien was het een meer of min los daarheen geworpen gedachte, zoals die politicus er meer had, maar het is toch een feit, dat men na de mislukking van de nieuwe Volkenbond, die van San Francisco, met nog meer hoogmoedig gepraat ontvangen dan de oude, het nu druk heeft over die West-Europese federatie, terwijl de vrees voor Rusland, of het communisme, aller hart beklemmt.

Het is ook mogelijk dat dr Van de Laar, die geen kwaajongen was, Tocqueville gelezen had, hoewel hij daar niet van gewaagde.

Maar nu de discussie over de Volkenbond, die door Wilson was aangeprezen, en een deel uitmaakte van het dwaze verdrag van Versailles.

Deze Volkenbond wilde de vereniging der verschillende staten tot kering van een nieuwe oorlog.

Dat men toen zei: geen oorlog meer, dit is nu de laatste geweest in de historie, was waarlijk niet nieuw. Precies hetzelfde verzekerden de overwinnaars na de Napoleontische ellende. De Heilige Alliantie zou toen het middel zijn voor een altijd durende vrede.

En zo zou het ook zijn met de Volkenbond. Als er in later dag weer eens een misdadiger onder de volken zou opstaan, zoals Duitsland dit was in de eerste wereldkrijg, dan zouden de andere volken met gezamenlijke kracht die aanvalster weerstaan.

En daartoe moesten de verschillende volken zich in het nieuwe verdrag, enigermate tenminste, verbinden. Van neutraliteit zou dan geen sprake meer zijn. En een bepaalde staat zou, als dit nodig was, bijv. ook moeten toestaan, dat een vreemd leger door zijn land doortrok, waarmee was gezegd, dat hij ook dadelijk in het geval zou zijn betrokken. De grote wereldpolitiemacht was er nog niet, maar lag toch in de toekomst.

En nu kwam de vraag: wordt zo de soevereiniteit van elke overheid, die zich aansluit, niet ernstig geraakt?

Het was toen nog zo, dat de antirevolutionaire partij dit een vraag van grote betekenis vond.

En als wij nu zien, dat deze zaak voor die partij van weinig betekenis meer is, dan wordt het wel duidelijk, dat men wel kan jubelen over „de lijn van Groen”, maar dat die lijn nu helemaal werd verlaten.

Maar daarover D.V. in een volgende brief.

Met hartelijke groeten en heilbode, uw toegenegen

MARNIX.

KERKNIEUWS

Beroepen te:
Buitenpost en Zwijndrecht—Gr. Lindt, H. J. Meijerink te Drogeham.

Aangenomen naar:
Ten Boer, A. R. Bosman te Gorinchem.

— INGEBRUIKNEMING NIEUW KERKGEBOUW TE SURHUISTERVEEN. Na de vrijmaking kwam de kleine gemeente van Surhuisterveen iedere Zondag bijeen in een meubelmakerswerkplaats. Hoe goed het daar ook was iedere rustdag temidden van schaaftbanken en stoffeerderij Gods Woord te horen, en de gemeenschap der heiligen te smaken, toch diende aan deze noodtoestand een einde te komen.

Hoewel de voorbereidingen voor de bouw van een vergaderplaats niet geheel zonder moeite en teleurstellingen moesten plaats vinden, de Here maakte het alles zo, dat een ieder zich verwonderden moest toen eindelijk alles klaar was, en Donderdagavond 6 Sept. in een gemeentevergadering het gebouw door de kerkeraad kon worden aanvaard.

Voor deze intieme samenkomst had men de kerkeraad van Opende (Gr.) en Harkema-Opelnde-Drogeham uitgenodigd, terwijl tevens de oud-predikant Ds F. van Dijk met zijn echtgenote in de feestvreugde deelde.

De leiding van de avond berustte bij de pastor-loci Ds I. van Til, die aan het begin van de avond uit Gods Woord Haggaï 2, de eerste 10 verzen las, en mede naar aanleiding van dit Schriftgedeelte de gevoelens van dankbaarheid en blijdschap der gemeente vertolkte. De voorzitter van de bouwcommissie bracht verslag uit van hetgeen voor en tijdens de bouw had plaats gevonden. Onder leiding van de aannemer werkten vrijwel alle broeders op de een of andere manier aan de opbouw mede, een ieder naar de mate van krachten en beschikbare tijd.

De afgevaardigden feliciteerden Kerkeraad en Gemeente met de totstandkoming van dit gebouw, gedeeltelijk van hout opgetrokken, maar van binnen en van buiten keurig afgewerkt. Het Geref. zangkoor van Opende-Surhuisterveen verleende gewaardeerde medewerking. Ruim 10 uur werd deze wel zeer feestelijke gemeentevergadering door Ds van Dijk met dankgebed beëindigd. De avond stond geheel in het teken van Soli Deo Gloria.

De Generale Synode der Geref. Kerken in Nederland

Zittingen van Woensdagavond 5 September tot
Woensdag 12 September.

In het Synodebesluit omtrent de arbeid van deputaten voor Benthelm en Oost-Friesland wordt uitgesproken geen nieuwe deputaten voor Benthelm en Oost-Friesland te benoemen, omdat:

a. uit de brief van de Synode der Alt-Reformierte Kirchen in Benthelm en Oost-Friesland, d.d. 21 Aug. 1949 aan onze deputaten blijkt, dat deze kerken elk contact, zelfs van informatorische aard, van de hand gewezen hebben;

b. deze kerken wel afgevaardigden aangewezen hebben voor (resp. gezonden naar) de Gen. Synode van Zwolle 1946, Eindhoven 1948, Den Haag 1949/1950 van de gebonden kerken.

Op het verzoek van zuster Sittmann (te Bunde) om de kerken van Groningen en Winschoten zo mogelijk op te dragen verdere voorlichtingsarbeid in Bunde te verrichten, haar te antwoorden, dat de Gen. Synode het gevraagde niet tot haar synodale taak mag rekenen, doch deze taak aanbeveelt het verzoek zelf aan genoemde kerken te richten.

BESLUIT INZAKE GRONINGEN.

De volledige tekst van het genoemde besluit omtrent het schrijven van de kerkeraad van Groningen, waarin deze kerkeraad bericht de besluiten van de Synode van Amersfoort art. 129 C en Db (Zending) niet voor vast en bondig te houden, luidt:

De Synode, enz.
betreurt,

a. dat de kerkeraad van Groningen, zonder de sinds de Amersfoortse Synode te verwachten afschaffing of herziening van de bestaande Zendingsorde af te wachten, waaraan de kerken in het kerkverband tot op heden gebonden zijn, hoewel hij erkent, dat de Synode van Amersfoort onmogelijk anders kon handelen, zich losmaakt van besluiten die binnen het raam der Zendingsorde genomen zijn, waarbij hij wel de term van art. 31 K.O. hanteert, „voor vast en bondig houden”, maar niet de kerkelijke weg bewandeld heeft, die dat artikel wijst;

b. dat de kerkeraad van Groningen, zonder overleg zich in deze situatie ook wat betreft de financiën aan een arbeid-in-samenwerking onttrekt, die opgezet is op een bepaalde financiële basis;

c. dat de kerkeraad van Groningen ten onrechte de Synode van Amersfoort verwijt, dat deze de bevoegdheid der kerken aan zich zou hebben getrokken in het aanwijzen van „zendende kerken”, heerschappij zou hebben gevoerd over de kerken door te spreken van het nemen van een beslissing door de volgende Synode inzake uit de kerken opkomende concrete voorstellen omtrent samenwerking van bepaalde ressorten voor één zendings-terrein en een aanslag van een bepaald bedrag aan de kerken zou hebben opgelegd.

Een verzoek van de P.S. van Friesland, dat voortaan alle stukken, bestemd voor een Gen. Synode, op zulk een tijd behoren te worden toegezonden, dat een behoorlijke bespreking in de kerken mogelijk is, werd afgewezen.

ZENDING OP BORNEO.

In de zitting van Donderdagavond is eerst aan de orde gekomen een voorstel van de P.S. van Friesland, dat de Gen. Synode de mogelijkheden onderzoekt, of ook de Protestant Reformed Churches of N.A. de zendingsarbeid op West-Borneo, al of niet in samenwerking met onze kerken ter hand kunnen nemen, alsmede een uitspraak over dezelfde zaak van de kerk van Schiedam, overgenomen door de classis Schiedam, door de P.S. van Zuid-Holland, met een analoog voorstel van de kerk van Dordrecht.

Commissie II stelde voor, dat, aangezien van een tot stand gekomen relatie van corresponderende kerken tussen onze kerken en de Prot. Ref. Churches niet kan worden gesproken, op het verzoek van Friesland niet zou worden ingegaan.

Prof. Schilder opperde de suggestie om hierover nog geen beslissing te nemen, omdat over bedoelde relatie nog ter Synode zal worden gehandeld bij het rapport inzake de verhouding tot buitenlandse kerken. Deze gedachte werd door de voorzitter van commissie II, ds Vink, overgenomen, waarna werd besloten deze zaak aan te houden.

De Jongeling rapporteerde namens commissie III, inzake het rapport van generale zendingsdeputaten. De handelingen van deze deputaten werden goedgekeurd.

Ds Den Boeft rapporteerde terzake het voorstel van de P.S. van Groningen, dat de Synode zou uitspreken, dat het besluit van de Gen. Synode van Groningen Acta art. 232, „dat, waar ds Goossens in zijn volle rechten als missionair predikant is hersteld, dat hij ook het recht heeft in zendingszaken met adviserende stem tot de zittingen der Synode te worden toegelaten en besluit hem als zodanig toe te laten” van verkeerde vooronderstellingen uitgaat (zoals wordt uitgesproken in de Gen. Syn. van Amersfoort, Acta art. 36) en dat derhalve het genoemde besluit van de Gen. Synode van Groningen diende te worden ingetrokken.

Na een korte discussie sprak de Synode uit in te stemmen met het besluit van de P.S. van Groningen en het besluit van de Gen. Synode van Groningen (1948) onjuist te achten en mitadien vervallen te verklaren, in zoverre dat besluit uitspreekt, dat missionaire predikanten met adviserende stem ter Synode zullen worden toegelaten.

Het rapport van commissie II over het financieel verslag van de generale zendingsquaestor, werd uitgebracht door oud. Troostheide. Het ontlokte enige bespreking, met als resultaat, dat de conclusies nader in behandeling zullen komen, nadat een controle door een bevoegde accountant zal hebben plaats gehad, welke controle zo spoedig mogelijk zal worden ingesteld.

Na het uithangen van het desbetreffende rapport door ds Jongeling besloot de Synode, gelezen hebbende een bezwaarschrift van de P.S. van Friesland tegen een besluit van generale zendingsdeputaten om de rekening van een door de P.S. in opdracht van de Gen. Synode van Amersfoort aan de kerken gezonden rapport, groot f 673,71, slechts tot een bedrag van f 300,— te voldoen; overwegende, dat het hier geldt de uitvoering van een door de Gen. Synode van Amersfoort verstrekte opdracht; in het midden latende of de uitvoering van het rapport soberder en beknopter had kunnen zijn, de quaestor der gen. zendingsdeputaten op te dragen alsnog het resterende bedrag, groot f 373,71 te voldoen aan de P.S. van Friesland.

HULPBEHOEVENDE KERKEN.

Vervolgens kwam in behandeling het besluit van de P.S. van Friesland om er bij de Gen. Synode op aan te dringen, gezien de dringende financiële nood in haar ressort, om generale deputaten ad art. 11 K.O. (hulpbehoevende kerken) te benoemen, waarover ds van Bruggen rapporteerde.

Het praesidium stelde voor niet te treden in genoemd voorstel, o.a. uit de overweging, dat sinds de Vrijmaking der Kerken in 1944 en volgende jaren in vele Part. ressorten de regel werd zelf aan de hulpbehoevende kerken in eigen ressort genoegzame steun te verlenen, en dat enkele van deze ressorten die thans zelf in de behoeften hunner hulpbehoevende kerken voorzien, indien zij voor een generale kas voor hulpbeh. kerken zouden moeten collecteren, zelf hulpbehoevend zouden worden, alsmede dat in geval enig part. ressort niet in staat is zelf in de behoeften zijner hulpbeh. kerken te voorzien, deputaten der synode van dat ressort zich in opdracht hunner synode tot één of meer andere ressorten of classes of kerken kunnen wenden met een verzoek om hulp. In het voorstel werd als oordeel uitgesproken, dat tenminste de helft der Part. Synoden bijbaar geen generale deputaten voor hulpbeh. kerken verlangt; dat zulke deputaten voor onderlinge hulpverlening ook niet nodig zijn; en dat een generale regeling voor de hulpverlening aan hulpbeh. kerken thans de hulpverlening, gelijk deze in sommige part. ressorten geschiedt, zou bemoeilijken.

In de discussie, welke Vrijdagmorgen werd voortgezet, werden argumenten pro en contra aangevoerd. De overwegingen werden, evenals de uitspraken in het „oordeel” van het voorstel met verschillende stemverhoudingen aangenomen, waarna de Synode met 24—4 stemmen, en vier onthoudingen, besloot niet op het voorstel van de P.S. van Friesland in te gaan, en mitadien buiten werking te stellen het besluit van de Gen. Synode van Dordrecht (1893), Acta art. 176, voor zover dit spreekt van generale deputaten.

PSALMBERIJMING.

Vrijdagmorgen begon de Synode aan de behandeling van het rapport van commissie IV inzake de Psalmberijming. Over deze materie waren bij de Synode binnen-gekomen het rapport van de betrokken deputaten, met bijlagen; een rapport, bevattende een groot aantal critische opmerkingen; een memorie van de samenroeper der genoemde deputaten (prof. Veenhof), waarin de stand van zaken ten aanzien van de berijming—Hasper wordt getekend; een missive van R. Hulzenga, D. W. J. van der Pauw, ds E. Teunis en J. J. van der Wiel, inhoudende een concept-besluit; een voorstel van de P.S. van Zuid-Holland 1951, „nog geen beslissing te nemen en opnieuw deputaten te benoemen”; een verzoek van de raad der kerk te Nieuwendam—Amsterdam-Noord, uit te spreken, dat het gebruik van de nieuwe Psalmberijming aan de vrijheid der kerken staat; een voorstel van de raad der kerk te Vianen, en twee bundels („XV Psalmen” en „Heilige Gezangen”) gedicht door W. van der Kamp, Rapporteur was ds Lok (Stadskanaal).

Alhoewel de commissie niet in staat was de critische opmerkingen van deputaten te toetsen op de zuiverheid naar de Schriften, waar immers deputaten zelve met deze arbeid drie jaren bezig zijn geweest, sprak zij als haar oordeel uit, dat deputaten aan het onderzoek van de berijming ernstige aandacht hebben besteed.

De commissie onderschreef de conclusie in het tweede deel van het deputatenrapport, dat het zeer voorbarig zou zijn te achten, indien de Synode thans overging tot de aanvaarding van de definitieve bundel voor kerkelijk gebruik, op een tijdstip immers, waarop de kleine kring der deputaten zelfs geen gedocumenteerd oordeel over deze bundel kon geven. Ten aanzien van het voorstel van Nieuwendam—Amsterdam-Noord wees de commissie er bovendien op, dat het gebruik van meer dan één Psalmberijming in de kerken verwarring zou stichten, waarbij zij met name dacht aan de Psalmliederende jeugd der kerk.

De commissie stelde voor:
overwegende, dat bijkens het rapport der deputaten dezen niet gereed konden komen met de volledige uitvoering der hun door de Synode van Amersfoort verstrekte opdracht; dat het wenselijk geacht moet worden, dat alsnog aan de kerken een gedocumenteerd oordeel wordt aangeboden over de definitieve Psalmbundel—1949, t.v.m. de uitgebrachte critiek op de huidige Psalmberijming—1773; te besluiten:

deputaten te continueren inzake Psalmberijming en dezen opdracht te geven een gedocumenteerd oordeel over

Wijzigingen Handboek 1951

Biz. 67, Beverwijk. De verleden week in deze rubriek vermeldde wijziging betreffende het adres kerkeraad van Beverwijk is onjuist. Het adres blijft: ds N. Bruin, Nr 108 vervalt dus.